

Beredskabsplan for forebyggelse af negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter

Ballerup Kommunes beredskabsplan til forebyggelse af negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter

Forebyggelse er et fælles ansvar	2
• Ansvar	2
• Formål	2
• Hvem henvender beredskabsplanen sig til	3
• Udvikling af beredskabsplanen	4
• Begrebsafklaring	5
• Bekymrende tegn du kan være opmærksom på	6
• Opmærksomhedspunkter	6
Organisering	8
• Internt i Ballerup Kommune	8
Det tværfaglige netværk i Ballerup Kommune	8
• Registreringspraksis	10
Bekymret for negativ social kontrol eller æresrelateret vold	10
• Action Card	10
Indsatser	11
• Den forebyggende indsats	11
• Underretningspligt	11
• Den opbyggende indsats	12
• Screeningsmodel – PATRIARK	12
• Den håndterende indsats	13
Lovgivning på området	14
Vigtige kontaktoplysninger	17

Forebyggelse er et fælles ansvar

Ballerup Kommune er et trygt sted at bo. Vi er en kommune, som har fokus på det gode fællesskab og trivsel. Ballerup Kommune skal være med til at skabe og understøtte betydningsfulde og inkluderende fællesskaber. Fællesskaber, der styrker den enkeltes borgers mulighed for trivsel og udvikling.

Ballerup Kommunes vision er, at vi skaber fremtiden sammen. Derfor strækker den forebyggende indsats sig over flere sektorer og involverer en lang række aktører, som bidrager til og understøtter at skabe gode fællesskaber, at styrke medborgerskabet samt at skabe tryghed og trivsel. Det er et fælles ansvar, som løftes af kommunens medarbejdere, skole- og uddannelsesinstitutioner, klubber, boligområderne, civilsamfundet og erhvervslivet.

Ballerup Kommunes beredskabsplan til forebyggelse af negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter hviler på eksisterende strategier, hvor det inkluderende fællesskab er omdrejningspunktet.

Beredskabsplanen tager samtidig udgangspunkt i det i forvejen stærkt udbyggede tværfaglige samarbejde både i forhold til tidlig forebyggelse og når det drejer sig om håndtering af bekymringer.

På baggrund af allerede eksisterende tiltag og samarbejder på tværs af organisation og lovgivning har Ballerup Kommune valgt at organisere sig således, at der altid kun er én indgang, der kan iværksætte en helhedsorienteret indsats ved bekymring om negativ social kontrol og/eller æresrelaterede konflikter. Dette for at styrke kompetencer og viden, så de rigtige indsatser kan iværksættes med det samme.

Ansvar

Med baggrund i Barnets lov § 15, stk. 3 skal Kommunalbestyrelsen udarbejde et beredskab til forebyggelse, opsporing og håndtering af negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter blandt børn, unge og deres familier. Beredskabet skal udformes skriftligt, vedtages af Kommunalbestyrelsen og offentliggøres. Kommunalbestyrelsen skal revidere beredskabet løbende efter behov, dog maksimalt med 4 års interval.

Ansvar for den overordnede langsigtede planlægning af forebyggelse af negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter er placeret i Forebyggelse og Kriminalitet under Center for Social og Arbejdsmarked. Det er en tværgående indsats, som involverer alle fagcentre i Ballerup kommune.

Kommunalbestyrelsen har efter forudgående behandling i Socialudvalget og Børne- og Skoleudvalget godkendt Beredskabsplanen, herunder de tiltag og foranstaltninger, der danner grundlag for forebyggende og indgribende indsatser.

Formål

Formålet med Ballerup Kommunes beredskabsplan er at:

- sikre kønnenes ligestilling og borgernes ret til at være dem, de vil, og leve det liv, de ønsker
- gøre det lettere for dig som fagperson at handle korrekt og hensigtsmæssigt i disse sager
- sikre at der på tværs af forvaltninger er en systematisk og effektiv sagsgang til håndtering af bekymring eller adgang til konkret viden om æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol

- sikre, at interne såvel som eksterne aktører ved, hvem de skal henvende sig til, hvis de møder problemstillinger forbundet med negativ social kontrol eller æresrelaterede konflikter
- understøtte opkvalificering og udvikling af relevante aktører i kommunen med henblik på at styrke den forebyggende indsats og samtidig at gøre aktørerne i stand til at kunne identificere bekymringstegn
- sikre koordinering på tværs af fagområder, således at viden og erfaring inden for forebyggelse af æresrelaterede konflikter løbende deles
- skabe overblik over kommunens relevante netværk inden for forebyggelsesområdet

Med Barnets lov er det målet, at der sættes tidligt og markant ind med indsatser til forebyggelse af negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter. Der er samtidigt en pligt til, at der foretages en risikovurdering, inden barnet og/eller forældrene inddrages, ligesom Barnets Lov giver mulighed for at iværksætte støttende indsatser tidligt i et sagsforløb og sideløbende med afdækning af barnets forhold eller udarbejdelse af en børnefaglig undersøgelse.

Hvem henvender beredskabsplanen sig til

Beredskabsplanen er en guide, der henvender sig til kommunens ledere og medarbejdere, som har kontakt til borgere i Ballerup Kommune, som i deres arbejde med børn, unge og voksne kan støde på sager, hvor der er bekymring for æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol. Det kan typisk være:

Børne- og ungerådgivere, familiebehandlere, ansatte i Forebyggelse og Kriminalitet, psykologer, ansatte i jobcentret, herunder især integrationsafdelingen, KUI, virksomhedskonsulenter, sundhedsfagligt personale, herunder sundhedsplejersker, klubpædagoger og ansatte på skolerne.

Derudover er det et mål i beredskabsplanen, at civilsamfundet og andre offentlige myndigheder inddrages, der hvor det er nødvendigt for at forebygge æresrelateret konflikter og negativ social kontrol. Det kunne være oplysning om problemfeltet og en synliggørelse af muligheden for sparring og rådgivning til fx boligforeninger, repræsentanter for kommunens idræts- og fritidsliv, privatskoler, bydelsmødre, fædre gruppen Baba og praktiserende læger.

Dertil er det endvidere et mål at styrke samarbejdet med Københavns Vestegns Politi, herunder SVÆV (specialister med særlig viden inden for ofre for vold i nære relationer, voldtægt, stalking og æresrelaterede forbrydelser) og MÆRK – Nationalt Center mod Æresrelaterede Konflikter, der er en del af Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI).

Beredskabsplanen definerer, hvad negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter er.

Beredskabsplanen giver et overblik over, hvordan arbejdet med negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter er organiseret, og i det tilhørende Action Card findes opmærksomhedspunkter, handleveje og kontaktpersoner.

Beredskabsplanen er dermed også tænkt som et supplement til de beredskabsplaner og vejledninger vedrørende bekymringer for f.eks. barnets trivsel, der allerede findes i Ballerup Kommune.

Udvikling af beredskabsplanen

Center for Arbejdsmarked nedsatte en arbejdsgruppe, som har udarbejdet beredskabsplanen for forebyggelse af negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter, der dækker bredt i tilgangen til emnet.

Arbejdsgruppen skulle pege på forslag, der kunne understøtte forebyggelse, implementering samt arbejdsgangsbeskrivelse ved en bekymring om negativ social kontrol eller æresrelaterede konflikter. Arbejdsgruppen skulle samtidigt klarlægge hvilke roller, de enkelte aktører skal kunne besidde. Der har været afholdt flere arbejdsgruppemøder og udkastet til beredskabsplanen er løbende blevet tilpasset og konkretiseret ved sparring med Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI).

Følgende har været deltagere i arbejdsgruppen:

- Medarbejdere fra enheden Forebyggelse og Kriminalitet, herunder SSP
- Borgerservice- og ydelseschef og afsnitsleder for Forebyggelse og Kriminalitet
- Teamleder for Forebyggelse og Kriminalitet
- Afsnitsleder i Center for Børne og Ungerådgivning
- Teamleder i Center for Børne og Ungerådgivning
- SSP-lærer (Center for Skoler og Institutioner)
- SIRI
- Teamleder i KUI/Ungesporet
- Børne- og ungerådgivere fra Center for Børne og Ungerådgivning
- Myndighedssagsbehandler fra daværende Center for Arbejdsmarked

Begrebsafklaring

Negativ social kontrol:

Negativ social kontrol anvendes oftest om handlinger, som et fællesskab anvender til at regulere og/eller sanktionere individets adfærd i henhold til fællesskabets normer.

Negativ social kontrol kan blandt andet komme til udtryk som begrænsning af individets muligheder for at træffe alderssvarende valg af eget liv, herunder socialt liv, fritidsinteresser, seksualitet, krop, uddannelse og job, fastholdelse i uønskede relationer og gennem isolation og overvågning.

Negativ social kontrol kan have en karakter eller et omfang, hvor den falder inden for straffelovens definition på psykisk vold. Når reguleringen og/eller sanktioneringen medfører begrænsning af individets rettigheder, trivsel eller alderssvarende udvikling bliver den negativ.

Negativ social kontrol anvendes i æresrelaterede konflikter, men kan også anvendes i eksempelvis ekstremistiske miljøer.

Æresrelateret konflikt

Forstås som en konflikt, som knytter sig til opfattelse i en familie af, at et familiemedlem har krænket familiens ære. Dette knytter sig til en opfattelse af familien som en samlet enhed, hvor den enkeltes handlinger kan påvirke hele familiens ære positivt eller negativt. Familien kan her både opfattes som den nære familie og den udvidede familie bosat i andre lande

Negativ social kontrol opleves oftest i relation til æresrelaterede konflikter. Negativ social kontrol udøves primært af familie, nære slægtninge og andre relationer i ind-og udland.

Kilde: Lovforslag L93, s. 159

Bekymrende tegn du kan være opmærksom på

Det kan være svært at vide, om der er grund til at være bekymret, men der er en række opmærksomhedspunkter, som kan være tegn på, at en person bliver udsat for negativ social kontrol eller en æresrelateret konflikt.

Når en række adfærdssændringer og bekymrende tegn optræder på samme tid, kan der være grund til at reagere på det, så bekymringen kan blive undersøgt nærmere.

Opmærksomhedspunkterne er ikke udtømmende, men skal ses som et hjælperedskab til inspiration.

Opmærksomhedspunkter

I Ballerup Kommune kan flg. borgere være udsat for negativ social kontrol:

Børn (3-10 år)

- ikke sendes i daginstitution eller bliver nægtet adgang til at deltage i fritidsaktiviteter, for at de "ikke skal blive for danske"
- ikke må omgås jævnaldrende med anden religiøs eller kulturel baggrund end familiens
- ikke deltager i sociale skoleaktiviteter, fx lejrskole, begrundet i familiens frygt for ikke at vide, hvad barnet foretager sig
- i længere tid sendes til forældrenes hjemland for at opdrage dem i dette lands kulturelle normer og religiøse værdier

Store børn og teenagere (10-17 år), der udover ovenstående:

- ikke kan deltage i sociale aktiviteter grundet omfattende pligter
- kontrolleres uforholdsvist meget ift. tøjvalg, herunder brug af tørklæde
- ikke må deltage i alderssvarende fritidsaktivitet eller fællesskaber, begrundet i familiens frygt for ikke at vide, hvad den unge foretager sig
- loves bort som kommende ægtefælle mod deres vilje
- udsættes for fysisk eller psykisk vold med begrundelse i familiens ære
- ikke må færdes alene eller sammen med det modsatte køn i det offentlige rum
- kontrolleres og afstraffes af ældre søskende
- får deres brug af sociale medier kontrolleret af ældre søskende/forældre

Unge (18-30 år), der

- ikke må flytte hjemmefra
- ikke selv må vælge uddannelse/erhverv
- ikke selv må styre **NemID/MitID**, e-boks og bank
- ikke må færdes alene eller sammen med det modsatte køn i det offentlige rum
- ikke må deltage i demokratiske valg
- er blevet tvangsgift
- udsættes for psykisk, fysisk eller seksuel vold af ægtefælle

Eksempel

Opmærksomhedspunkter, som kan være tegn på negativ social kontrol:

- Kontrol og overvågning af computer og telefon
- Kontrol af påklædning
- Kontrol af socialt liv, fritidsaktiviteter, færd og valg af venner
- Kontrol af valg af ægtefælle
- Ingen ret til at bestemme over egen krop – krop og seksualitet kontrolleres af andre.

Opmærksomhedspunkter, der kan være tegn på æresrelaterede konflikter:

- Isolering
- Indespærring
- Følelsesmæssig afpresning
- Trusler
- Vold
- Genopdragelsesrejse
- Seksualitet, mødomsforestillinger og jomfrutjek
- Tvungen forlovelse eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed
- Tvangsægteskab.

(SIRI, 2018)

- skal kontrollere og evt. afstraffe yngre søskende
- ikke må tage kontakt til offentlige myndigheder uden ledsagelse
- bliver nægtet adgang til arbejdsmarkedet og dermed også mulighed for en selvstændig lønindtægt

Andre (over 30 år), der

- ikke må tage kontakt til offentlige myndigheder uden ledsagelse
- bliver nægtet adgang til arbejdsmarkedet og dermed også mulighed for en selvstændig lønindtægt
- ikke tør lade sig skille af frygt for repressalier
- generelt kontrolleres af ægtefælle eller voksne børn

Organisering

Internt i Ballerup Kommune

Opgaven med forebyggelse af negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter og håndtering af bekymringshenvendelser er organiseret og forankret i Enheden Forebyggelse og Kriminalitet i Center for Social og Arbejdsmarked.

Ansvaret for den overordnede langsigtede planlægning af forebyggelse af æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol er placeret i Forebyggelse og Kriminalitet i Center for Social og Arbejdsmarked (C-SA). Ligeledes har Center for Børne og Ungerådgivning (C-BUR) en central rolle i sager, hvor der er bekymring for et barn eller en ung, da C-BUR i forbindelse med screening efter Barnets lov har pligt til at foretage en risikovurdering, hvis der kan være tale om æresrelaterede konflikter eller negativ social kontrol. Det er en tværgående indsats, som involverer alle fagcentre i Ballerup kommune.

- Teamleder for Forebyggelse og Kriminalitet er ansvarlig leder for beredskabsplanen
- Børne- og Ungerådgiver fra Forebyggelse og Kriminalitet er udpeget som koordinator for indsatsen
- Der er udpeget tovholdere fra henholdsvis C-SA, C-BUR og C-SIK

Team Forebyggelse og Kriminalitet og Den Styrkede Modtagelse i C-BUR behandler indkomne bekymringshenvendelser og understøtter, at de rette fagligheder inddrages og sikrer, at relevante indsatser iværksættes og evalueres.

Ydermere benyttes risikovurderingsværktøjet Patriark der er en evidensbaseret metode, som er udviklet til at fagprofessionelle, der skal forestå vurdering af tvangs- og æresrelaterede sager. Formålet med risikovurderingen er, at den fagprofessionelle kan få tydeliggjort, hvad næste handling skal være i en konkret sag. Der arbejdes med kortlægning af familiestrukturen, beskrivelse af den æresrelaterede vold, sårbarhedsfaktorer og beskyttelsesfaktorer.

Det tværfaglige netværk i Ballerup Kommune

For at sikre opkvalificering og relevant viden samt rette indgribende indsatser kræver det, at alle gode og relevante faglige kompetencer inddrages. I Ballerup Kommune skal et tværsektorielt fagnetværk understøtte disse kræfter.

Der er desuden dannet et ressourcenetværk, som har en særlig viden om og kompetence til at vurdere og bistå kollegaer i konkrete sager. Ressourcepersonerne er udpeget på tværs af forvaltningerne og skolerne. Samtidig er der udpeget resourcepersoner fra ikke-kommunale enheder, fx fra de boligsociale netværk, hos bydelsmødre og fædregruppen Baba. Ressourcepersoner fra civilsamfundet har udelukkende en rolle i den tidlige forebyggelse og opsporing.

Ressourcenetværket fungerer desuden som videns- og kontaktpersoner for de enkelte områder.

Ressourcenetværket består af medarbejdere fra de relevante fagområder

- Forebyggelse og Kriminalitet – Center for Social og Arbejdsmarked

- KUI – Center for Social og Arbejdsmarked
- SSP-lærere – Center for Skoler, Institutioner og Kultur
- Klubleder – Center for Skoler, Institutioner og Kultur
- Den Styrkede Modtagelse – Center for Børne og Ungerådgivning
- Skoleområdet – Center for Skoler, Institutioner og Kultur
- Dagtilbudsområdet – Center for Skoler, Institutioner og Kultur
- Boligsocial indsats – Center for By og Miljø
- Integration – Center for Social og Arbejdsmarked
- Den Sociale Indgang – Center for Social og Arbejdsmarked
- Bydelsmødre
- Fædregruppen Baba

Ressourcenetværket vil afvikle faste møderækker, hvor medarbejderne løbende opkvalificeres og der sikres erfaringsudveksling.

Ressourcenetværket vil kunne indkaldes ad hoc ved særligt vanskelige sager.

Henvenderen kan indkaldes til ressourcenetværket, så der kan aftales en plan. Det kunne f.eks. være en Børne- og Ungerådgiver fra C-BUR, som har fået en underretning om formodet mistrivsel, hvor sagsbehandleren er bekymret for, om der er tale om en æresrelateret konflikt. Eller en lærer, der er bekymret for en elev, som skal på en længerevarende rejse til forældres oprindelsesland.

Lovhjemmel til udveksling af oplysninger findes i Lov om Retssikkerhed i paragrafferne:

11 e: *"Retssikkerhedslovens § 11 e stk. 2.: Skoler, skolefritidsordninger, sundhedspersoner ansat i den kommunale sundhedstjeneste, dagtilbud, fritidshjem, Familieretshuset og myndigheder, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, kan... indbyrdes udveksle oplysninger om rent private forhold om et barns eller en ungs personlige og familiemæssige omstændigheder, hvis udvekslingen må anses for nødvendig som led i det tidlige eller forebyggende samarbejde om udsatte børn og unge".*

11 f: *"Kommunale myndigheder, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, og politiet og anklagemyndigheden kan indbyrdes udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende et barns eller en ungs personlige og familiemæssige omstændigheder, hvis udvekslingen må anses for nødvendig som led i forebyggelsen af overgreb mod børn og unge".*

Kommunen har en forpligtelse til at foretage en risikovurdering, inden barnets eller den unges forældre og netværk inddrages i sagen, såfremt den screening der foretages, når kommunen modtager en underretning viser, at der er tale om en æresrelateret konflikt eller negativ social kontrol. (Jf. Barnets lov § 18 stk. 1-3).

Samtidig SKAL det tværfaglige ressourcenetværk involveres. Som minimum med henblik på, at sagen kan blive registreret i den samlede statistik over æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol. Det samme gør sig gældende, hvis en sag om æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol bliver politianmeldt. I så fald SKAL det tværfaglige ressourcenetværk også have besked. Modsat vil det tværfaglige ressourcenetværk også underrette eller foranledige, at der bliver underrettet til Center for Børne- og Ungerådgivning, hvis teamet i sit arbejde støder på eller hører om mistrivsel på grund af en æresrelateret konflikt eller negativ social kontrol hos børn og unge.

I takt med at omfanget af sager bliver opgjort, vil samarbejdsprocedurer løbende blive udviklet og forbedret. Det tværfaglige ressourcenetværk vil forestå beskrivelser af de løbende opdateringer og justeringer.

Registreringspraksis

Der har ikke været en registreringspraksis af negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter i Ballerup Kommune.

Ressourcenetværket udvikler således et relevant registreringssystem, hvor et anonymiseret resume af sagerne gemmes i SBSYS. Ressourcenetværkets medlemmer og den ansvarlige leder vil alene have adgang til disse registreringer.

Registreringen skal anvendes til statistik, således at der kan dannes et overblik over problemets omfang, ligesom indsatsen kan målrettes og effekten evalueres.

Ressourcenetværket vil på anmodning udarbejde ikke-personhenførbare statistikker til kommunalbestyrelsen, som kan bruges til udvikling og evaluering af indsatsen, ligesom nøgletal vil blive nævnt i den årlige rapport til relevante politiske udvalg.

Bekymret for negativ social kontrol eller æresrelateret vold

Action Card

Medarbejdere og andre aktører med kontakt til sårbare borgere vil typisk være de første, som oplever adfærdscændringer og bekymringstegn. Det er vigtigt, at den enkelte ved, hvordan de skal handle på deres bekymring, og derfor er der udviklet et Action Card. Action Card'et beskriver hvilke bekymringstegn den enkelte medarbejder skal være opmærksom på, samt hvordan de skal handle på deres bekymring. Ressourcenetværket sikrer, at hver enkelt medarbejder eller aktør har kendskab til action cardet.

Indsatser

Den forebyggende indsats

Ballerup Kommune har en vigtig opgave i at understøtte og koordinere forebyggende indsatser.

Den forebyggende indsats sker gennem allerede eksisterende forebyggende indsatser, der både finder sted i dagtilbud, skoler, på ungdomsuddannelser, i familien og blandt civile aktører, som for eksempel foreninger og klubber.

De brede forebyggende indsatser er med til at give børn og unge demokratiske værdier, sociale kompetencer og evnen til kritisk tænkning. Dette område spiller derfor en vigtig rolle i at forebygge æresrelaterede konflikter.

En tæt koordinering og samspil mellem SSP, SSP-lærere, klubmedarbejdere, Børne- og ungerådgivere, KUI, sagsbehandlere, politi m.fl. er med til at understøtte den forebyggende indsats, hvor der løbende holdes oplæg, kompetenceudvikles, og der tilbydes faglig sparring på tværs af centre og myndigheder. Oplæggene skal bl.a. skabe øget viden hos børn og unge om, hvad der er – og hvad der ikke er – acceptabelt at blive udsat for. Kompetenceudvikling om negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter skal tilbydes til personale på skoler, i klubber og institutioner. Grundet vidensbaserede overvejelser om patriarkalsk betydning for begge køn arbejdes der i SSP tillige med opdeling i pige- og drengegrupper for at skabe et trygt og sikkert rum for dialog og refleksion. Der arbejdes endvidere tæt sammen med fædregruppen Baba, hvor der er dokumenterede positive indsatser med andre dialogbaserede indsatser for etniske minoritetsforældre. Derudover skal der arbejdes med søkendeindsatser og forældrekurser.

Underretningspligt

Personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentlig hverv, er underlagt skærpet underretningspligt. I praksis betyder det, at de har pligt til at underrette om forhold, der giver anledning til at mistænke mistroivsel hos børn og unge eller problematikker hos kommende forældre og et ufødt barn.

Underretningspligten er ikke betinget af, at man som fagperson har et særlig kendskab til børn og unge. Dog skal underretningen foretages på sagligt grundlag.

Der skal underrettes, hvis personer under udøvelsen af offentlig tjeneste eller offentligt hverv får kendskab til eller grund til at antage, at:

- et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte efter barnets lov
- et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte efter barnets lov på grund af de kommende forældres forhold
- et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte efter barnets lov på grund af barnets eller den unges ulovlige skolefravær eller undladelse af at opfylde undervisningspligten eller
- et barn eller en ung under 18 år har været udsat for overgreb

Den opbyggende indsats

Center for Børne- og Ungerådgivning skal indenfor 24-timer af at have modtaget en underretning vedrørende et barn under 18 år vurdere, om der er behov for at iværksætte akutte indsatser, hvis barnets udvikling og sundhed er i fare jf. BL § 136 stk. 2.

Ved en underretning vedrørende mistanke om udøvelse af negativ social kontrol og/eller æresrelateret vold skal kommunens PATRIARK-certificerede medarbejdere involveres omgående. Dette med henblik på at lave en risikovurdering jf. BL § 18 stk. 3.

Screeningsmodel – PATRIARK

I Ballerup Kommune anvender vi PATRIARK-modellen som risikovurderingsværktøj.

PATRIARK	P. Randall Kropp, Stephen D. Hart og Henrik Belfrage, Canada og Sverige, 2013	Personer, som har været udsat for eller som har udøvet æresrelaterede konflikter og æresrelateret vold.	PATRIARK er blevet afprøvet af svensk politi. I Danmark anvendes PATRIARK af politiet, på krisecentre der arbejder med målgruppen samt af kommunale og statslige aktører på social- og integrationsområdet.	(Kropp et al. 2017a)
-----------------	---	---	---	----------------------

Aktuelt (forår 2024) har Ballerup Kommune fire medarbejdere, der er certificeret i metoden PATRIARK. Det vil altid være en PATRIARK-uddannet, der foretager risikovurderingen. Det gøres ud fra principper om, at det skal være en uvildig vurdering, der ikke skal påvirkes af andre forhold på arbejdspladsen.

Der foretages en risikovurdering efter PATRIARK-principperne.

Risikovurderingen baseret på metoden PATRIARK har fem trin:

1. Indsamling af baggrundsinformation
2. Beskrivelse af konkret sag
3. Vurdering af risiko- og sårbarhedsfaktorer
4. Vurdering af risiko for fremtidig vold
5. anbefalinger/plan i forhold til risikohåndtering (Belfrage, 2005, s. 4).

Udredningsværktøjet inkluderer ti risikofaktorer – fx om der har været brugt fysisk vold mod ofret eller andre, om der tidligere har været tilfælde af æresrelateret vold i familien, om der er uoverensstemmelser i forhold til fx ægteskab, og om familien/gerningsmanden oplever sig stærkt krænket af situationen. I denne del af vurderingen skal også vurderes, om der er andre udfordringer, fx psykisk sygdom eller misbrug, samt om familien stammer fra en del af verden "med känd förekomst av subkulturel värderingar som stöder hedersrelateret våld, tvångsäktenskap eller könsstympning" (Belfrage, 2005, s. 7).

Udredningsværktøjet inkluderer endvidere fem sårbarhedsfaktorer hos ofret. Her skal vurderes, om ofret ser ud til at være inkonsekvent i sine handlinger, har så højt et angstniveau, at det kan medføre irrationelle handlinger, har dårlige muligheder for at modtage professionel støtte, og om ofret har problemer af fx økonomisk, juridisk eller psykisk art.

Beskrivelse	<p>PATRIARK består af 15 risikofaktorer, som er opdelt i 3 afsnit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Karakteren af den æresrelaterede vold, der er blevet udøvet (5 faktorer). • Voldsudøverens risikofaktorer, herunder voldsudøverens psykosociale trivsel og baggrund (5 faktorer). Det særlige ved PATRIARK og fænomenet æresrelateret vold, er, at der ofte er flere udøvere af den æresrelaterede vold. Derfor skal værktøjet anvendes til at indsamle oplysninger på alle voldsudøvere, og risikofaktorerne skal gennemgås for hver enkelt involverede person. • Den voldsudsattes sårbarhedsfaktorer, herunder den voldsudsattes psykosociale trivsel og baggrund (5 faktorer). <p>Fagpersonen kan desuden anføre andre sagsspecifikke faktorer, som fagpersonen vurderer relevante for den konkrete sag.</p> <p>Efter afdækning og vurdering af risiko- og sårbarhedsfaktorer opstilles en række mere og mindre sandsynlige scenarier, der skal danne grundlag for at vurdere, hvilke foranstaltninger eller tiltag der skal sættes i værk for at beskytte den voldsudsatte mod fremtidig vold.</p>
--------------------	--

I behandlingen af en underretning skal så vidt muligt inddrages barnet, den unge og familien.

Det er muligt at inddrage barnet eller den unge uden samtykke fra forældrene, hvis det vurderes relevant, fx i forbindelse med mistanke om en æresrelateret konflikt eller negativ social kontrol. Det er således ikke et krav, at der indhentes samtykke fra forældremyndighedsindehaver.

I mange tilfælde beskrives æresrelaterede konflikter eller negativ social kontrol **ikke** eksplicit. Derfor er det centralt at kende til tegn på og redskaber til at afdække disse typer af problemstillinger.

Da det oftest vil være forældre, der er udøvere i sager om negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter, giver Barnets lov § 137 stk. 2 mulighed for at afholde møde med barnet/den unge uden samtykke fra forældremyndighedsindehaverne, hvis hensynet til barnet/den unges bedste taler herfor.

Den håndterende indsats

I den håndterende indsats er det Ballerup Kommunens opgave at understøtte det sikkerhedsorienterede og rehabiliterende arbejde. De håndterende indsatser iværksættes over for personer, som har været udsat for negativ social kontrol eller æresrelaterede konflikter, eller som vurderes at være i overhængende fare for at blive det.

Kommunens fagpersoner skal reagere og handle på bekymringshenvendelser og situationer, hvor der er konkret viden om akutte sager. Kontaktoplysninger fremgår af action card.

Ved henvendelse involverer ressourcenetværket, de relevante medarbejdere og samarbejdspartnere.

Lovgivning på området

Kommunen skal yde særlig støtte til udsatte børn, unge og deres familier med henblik på at forebygge sociale problemer, herunder støtte i forbindelse med æresrelaterede konflikter jf. Barnets Lov. Det kan f.eks. være i sager om trusler eller vold, der udspringer af en æresrelateret konflikt eller negativ social kontrol, hvor der er sager om tvangsægteskab, tvungne religiøse vielser m.m.

Ved henvendelse fra en unge under 18 år skal kommunen:

- Tage den unge seriøst og reagere ved første henvendelse
- Foretage en individuel vurdering af, hvordan der bedst muligt skabes sikkerhed for barnet/den unge, når forældrene skal inddrages i henvendelsen
- Være særligt opmærksom på søskende, hvis der er kendskab til æresrelaterede problematikker med en ung i hjemmet
- Sørge for, at der er den rette faglige ekspertise til stede ved vurderingen af den unges situation
- At der er foretaget en risikovurdering evt. med inddragelse af politiet, så der kan skabes beskyttelse af barnet eller den unge, hvis der er behov for det.

Barnets Lov

§ 15, stk.3 Kommunalbestyrelsen skal udarbejde et beredskab til forebyggelse, opsporing og håndtering af negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter og ekstremisme blandt børn, unge og deres familier. Den sammenhængende børnepolitik skal udformes skriftligt, vedtages af Kommunalbestyrelsen og offentliggøres.

§ 18, stk. 3 Viser screeningen [jf. stk. 1] (se nedenfor for yderligere), at der kan være tale om en æresrelateret konflikt eller negativ social kontrol, skal kommunen foretage en risikovurdering, inden barnets eller den unges forældre og netværk inddrages i sagen.

- Ved en risikovurdering forstås en vurdering af, om barnet eller den unge er i risiko eller udsat for negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter.
- Risikovurderingen skal indeholde oplysninger om, hvorvidt der tidligere har været negativ social kontrol eller æresrelaterede konflikter i barnets eller den unges familie og netværk, eksempelvis hos søskende.
- I vurderingen skal indgå, om der er behov for at iværksætte akut støtte, herunder eventuel anbringelse.
- Politiet kan inddrages i vurderingen. Kommunen kan også kontakte den lokale sikkerhedskonsulent (forankret i SIRI) og specialrådgivere (forankret i VISO) for at få bistand til at vurdere risici og få rådgivning. (Kilde: SIRI-netværksmøde nov. 2023).

"§ 18. Hvis kommunalbestyrelsen har viden om eller grund til at antage, at et barn eller en ung har behov for hjælp og støtte efter denne lov, skal kommunalbestyrelsen screene for, om der er tale om følgende:

1. *En problemstilling, der ikke kræver yderligere afdækning af barnets eller den unges støttebehov.*
2. *En problemstilling, der kræver yderligere afdækning af et eller flere forhold af betydning for barnets eller den unges støttebehov, jf. § 19.*
3. *En problemstilling, der kræver en børnefaglig undersøgelse af barnets eller den unges støttebehov, jf. §§ 20-22.*

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal i vurderingen efter stk. 1 lægge vægt på sagens forhold og kompleksitet, herunder om det må antages, at støttebehovet er helt eller delvis begrundet i nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Bisidder:

Et barns eller en ungs adgang til at lade sig bistå af andre vil således kunne fraviges, hvis barnets eller den unges interesse i at kunne lade sig bistå findes at burde vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser. Dette kan eksempelvis være tilfældet, hvor der er grund til at antage, at bisidderen reelt varetager forældrenes eller familiens interesser i sager om æresrelaterede konflikter, eller hvor den unge er udsat for negativ social kontrol fra forældrenes eller øvrige familiemedlemmers side. jf. BL §6 stk. 3 Myndigheden kan træffe afgørelse om at udelukke en bisidder helt eller delvis fra et møde, hvis det skønnes af betydning for at få barnets eller den unges uforbeholdne mening belyst.

Støtte til unge ml. 18-22 år:

§113: "...kommunalbestyrelsen skal med samtykke fra den unge tilbyde indsatser efter §§ 114-116 til unge i alderen fra 18 til 22 år, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte, herunder på grund af negativ social kontrol eller en æresrelateret konflikt." §§114-116 henviser til unge, der tidligere har været anbragt, samt til unge, som C-BUR har haft kendskab til førend de fyldte 18 år.

Dermed er myndighedspersonerne ansvarlige for at overholde rådgivningspligten og forestå oprettelsen af en ungeplan eller en handleplan, eller Barnets plan.

Ved en henvendelse fra en person over 18 år skal kommunen:

- Sørge for, at personer over 18 år, der henvender sig på grund af æresrelaterede konflikter, får mulighed for at få gratis rådgivning.
- Voksne skal tilbydes en handleplan i henhold til Lov om Social Service SEL §12a, hvis kommunen skønner, at der er behov.

En handleplan skal indeholde:

- En risikovurdering for den pågældende borger jf. metoden PATRIARK.
- Oplysninger om borgerens aktuelle situation, herunder relevante forhold vedrørende bopæl, arbejde, uddannelse og forholdet til pårørende.
- Overvejelse om eventuelle relevante støttemuligheder ift. bopæl, arbejde og uddannelse samt formålet hermed.
- Overvejelse om eventuelle relevante støttemuligheder efter denne lov eller efter anden lovgivning og formålet hermed.
- Den skal udarbejdes sammen med borgeren.

Kommunen skal forholde sig til SEL **§12a**. Den forpligter kommunen til at give rådgivning til de personer, der henvender sig angående negativ social kontrol eller æresrelaterede konflikter.

Dermed er myndighedspersonerne ansvarlige for, at overholde rådgivningspligten og forestå oprettelsen af en beredskabsplan.

Derudover anvendes:

CPR loven

Ægteskabsloven

Lov om Aktiv Beskæftigelse

Forældreansvarsloven

<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/776>

Barnets lov:

<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2024/83>

Forvaltningsloven

- **§19 stk. 2** Undladelse af partshøring, individuel vurdering

Straffeloven

<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/976>

- **§260, stk. 2**
Forbud mod tvang ved ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed
- **§215a** Strafbart at sende barn/ung på ufrivillig udlandsophold
- **§243** Selvstændig bestemmelse om psykisk vold (gentagende handlinger)

Udlændingeloven

- **§19 stk. 7** Voldsbestemmelsen (mulighed for bevarelse af ophold ved vold – kræver dokumentation)

For mere viden om relevant lovgivning på voksenområdet, se: "[Håndbog om æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol til rådgivning på voksenområdet](#)".

Vigtige kontaktoplysninger

Tovholder

Linda Liebst Nielsen (Teamleder Forebyggelse og Kriminalitet)	tlf. 2360 2358
Charlotte Nielsen	tlf. 2360 7381

PATRIARK-uddannede

Linda Liebst Nielsen (Teamleder Forebyggelse og Kriminalitet)	tlf. 2360 2358
Charlotte Nielsen	tlf. 2360 7381
Ann-Charlotte Nielsen	tlf. 2053 4888
Adrian Julsø Nielsen	tlf. 4477 1880

Oplever du behov for akut handling, skal du kontakte

Vagten i Center for Børn- og ungerådgivning	tlf. 4477 2092
Københavns Vestegns Politi	tlf. 4386 1448
Eller ring 114	
Regions Hovedstadens medarbejdere i forhold til æresrelaterede konflikter (sikkerhedskonsulenterne)	tlf. 2487 1053
RED Rådgivning	tlf. 7027 7666
Udenrigsministeriet	tlf. 3392 0000
Udlændingestyrelsen	tlf. 3536 6600